

Den svobody

PRAHA – Česká republika si v pondělí připomene 25. výročí sametové revoluce. Této příležitosti se chopila různorodá řada pořadatelů. Rušno bude zejména v centru Prahy, největší akce pak proběhnou na Václavském náměstí a Národní třídě. Magistrát eviduje 23 shromáždění, účast by se měla vyhoupnout až k třiceti tisícům lidí. Největší počet zúčastněných předpokládá obecně prospěšná společnost Opona, která na Národní třídě pořádá jak Oslavu 25 let svobody, tak i studentskou akci s názvem „Díky, že můžeme.“ Obojí slibuje poklidné vyjádření díky, a to koncerty, přednáškami a debatami.

Sedmnáctý listopad roku 1989 začal na Albertově a nebude tomu jinak ani letos. Univerzita Karlova vyzývá své studenty ke klidné vzpomínce. Všude se ale s pietou vzpomínat nebude. Přibližně pět tisíc lidí se chystá protestovat proti prezidentu Zemanovi. Velká část z nich se svolala pomocí sociálních sítí. Největší akce ne-

se název „Chci si s vámi promluvit, pane prezidente.“ Jejím cílem je vyjádření nesouhlasu s jeho jednáním a vystupováním. Zeman vyrazí z Betlémského náměstí, kde ho kromě výše zmíněných bude očekávat i početná skupina ze sdružení bezkomunistu.cz.

Kulturně laděný program oslav se nesoustředí jen na Národní třídu. Na Václavském náměstí proběhne velký koncert Znovu89, který se koná pod záštitou Českého rozhlasu. Mimořádně nabitý program hlásí i Knihovna Václava Havla. Ta mimoto pořádá ve spolupráci s Palácem Lucerna Festival svobody. Ten probíhá od 14. listopadu do 17. listopadu, kdy vyvrcholí debata o roli církve během sametové revoluce. Diskuze se koná v kostele sv. Vršily na Národní třídě od sedmácti hodin. Účast potvrdil kardinál Miloslav Vlk, katolický kněz Ladislav Heryán a historik Jaroslav Šebek. Akci moderuje Marek Orko Vácha.

BARBORA LOUDOVÁ

Letenská pláň před pětadvaceti lety.

Foto: archiv

Zaorálek chce podpořit Libanon lehkými zbraněmi

BEJRÚT/PRAHA – Český ministr zahraničí Lubomír Zaorálek nabídl při jednání svému libanonskému kolegovi Džibránu Básiilovi vojenskou spolupráci. Ta by měla obnášet prodej vojenské techniky a darování lehkých českých zbraní. Za velice důležitý bod spolupráce považuje náš ministr i kooperaci policie. Díky ní by se mělo zabránit islamistům z okolních států přicestovat do Sýrie a přidat se ke hnutí Islámský stát (IS).

Zaorálek sice navrhl podporu v podobě našich vojenských přebytků, na konkrétním termínu případných

dodávek se však s libanonskou vládou nedohodl. „Pan ministr sám konstatoval, že v oblasti výzbroje mají hodně nedostatků a určitě by stáli o to zjistit, kde jsme schopni jim pomoci,“ uvedl Zaorálek o jednání s Básiilem. Šéf české diplomacie uplatňuje stejnou politiku jako před třemi měsíci v případě dodávek zbraní iráckým Kurdům bojujícím proti IS.

Do Bejrútu přicestovala i česká podnikatelská delegace. Reaguje tím sice na požávku Libanonu, nemůže však nabídnout těžkou vojenskou techniku, o kterou je největší zájem. Do to-

hoto odvětví patří například vrtulníky. Ty pomáhají při boji s radikály v horách, kam se dá nejlépe dostat letecky.

Libanon se potýká s IS již od začátku srpna, kdy ozbrojenci radikálního hnutí obsadili hraniční město Arsal. Armádě se ho podařilo osvobodit až po těžkých bojích. V malé republice ležící na východním pobřeží Středozemního moře žije přibližně čtyři a půl milionu obyvatel, z toho milion a půl dnes tvoří uprchlíci ze Sýrie.

ELIŠKA KOLOMAZNIKOVÁ

Další krok v dobývání vesmíru učinila Evropa

DARMSTADT – Po několika úspěšných misích z posledních let, při kterých vyslala americká NASA své rovery na povrch Marsu, přišla se zásadním průlomem v dobývání vesmíru i Evropská kosmická agentura (ESA). Včera přibližně v 17:00 středoevropského času přistál na povrchu komety s názvem 67P/Čurjumov-Gerasimenko modul Philae, který nesla sonda Rosseta.

Sonda putovala hlubokým vesmírem ke svému cíli neuvěřitelných deset let, během kterých musela urazit ohromujících 6,4 miliardy kilometrů. Pro srovnání největší možná vzdálenost mezi Zemí a Marsem je „pouhých“ 401 mil. kilometrů.

Během celého letu se navíc ani nevědělo, zda bude mise nakonec úspěšná. Odborníci z ESA odhadovali, že šance na úspěch je přibližně 70–75 procent.

Jde o opravdu významný počín v odhalování tajemství kosmu. Philae má nyní za úkol kometu zkoumat, a to jak její povrch, tak i jádro – díky sadě vědeckých přístrojů, které váží bezmála 30 kilogramů, by se měl modul provrátit až do hloubky čtvrt metru.

Nejzásadnější odhalení čekají vědci v otázce historie sluneční soustavy,

potažmo třetí planety. Ukázalo se totiž, že ohon komety je kromě sirovodíku a čpavku tvořen i prvky, které se nacházejí v pozemských oceánech. Vědci se tedy domnívají, že život na Zemi, pro jehož existenci je voda esenciální, vznikl právě díky srážce s kometou podobného typu, jako je deset miliard tun vážící Čurjumov-Gerasimenko. To je také důvod, proč se v ESA rozhodli vyslat sondu právě k ní. Pokud by se jejich dohady potvrdily, znamenalo by to, že voda byla v dávné minulosti zanesena na zemský povrch kometou. Navíc se horniny, ze kterých se kometa skládá, po mnoho set miliónů let nezměnily a tak lze snadno nahlédnout do doby, kdy byla naše soustava utvářena.

Navzdory tomu, že celý manévr dob-

ře dopadl, nebylo přistání modulu Philae tak hladké, jak se předpokládalo. Potom, co se včera v 10:03 našeho času odpoutal od Rossety, vydal se na sedm hodin trvající sestup k místu přistání. Přes první optimistické signály, které do řídicího střediska dorazily s osmadvacetiminutovým zpožděním, se ukázalo, že se po dosednutí nepodařilo vystřelit harpuny, kterými by se uchytil na povrchu. To způsobilo, že se modul odrazil a asi dvě hodiny nad povrchem levitoval než definitivně dosednul.

Robot Philae by měl být v ideálním případě provozuschopný do března 2015. Potom se kometa přiblíží tak blízko Slunci, že se modul přehřeje a dojde k jeho zničení.

LUKÁŠ VOPRŠAL

Přistávání Rossety.

Foto: archiv

Týdeník Echo vychází i na papíře

PRAHA – Svě druhé „poprvé“ si v pátek 7. listopadu odbyl Týdeník Echo – na novinových stáncích se objevil v tištěné podobě. Od 16. března přitom funguje internetový deník Echo24.cz, který se od svého počátku profiluje jako nezávislý publicistický portál. Vzhledem k narůstajícímu počtu čtenářů vydavatelé spustili 4. července také zpoplatněný elektronický týdeník, jehož tištěnou podobu si mohli čtenáři zakoupit v pátek. „Týdeník Echo se nebude podbízet lacinému vkusu a bude jiný především svým obsahem a grafickým zpracováním,“ sliboval před druhou premiérou týdeníku jeho šéfredaktor a vydavatel Dalibor Balšínek. „Chceme jím navázat na tradici seriózních anglosaských titulů.“

A jiným časopisem Echo opravdu je. Šestapadesát stran otevírá rubrika Téma, která se v prvním čísle zaměřuje na osobnost českého prezidenta

Miloše Zemana. Nechybí ani domácí a zahraniční publicistika, dva rozhovory, komentáře, analýzy, kulturní tipy a recenze. Zajímavá je také část Fotoeditorial, která bude pravidelně přinášet série reportážních fotografií.

Týdeník Echo vychází v nákladu 35 tisíc výtisků. Podle Balšíňky by se však za úspěch dalo považovat okolo 5 tisíc prodaných titulů. Týdeník chce zacílit hlavně na náročného čtenáře. „Kromě žurnalistické kompetence je naší silnou zbraní nezávislost,“ popisuje přednosti svého periodika šéfredaktor. „Soudě podle zájmu, který naše práce u čtenářů vyvolává, je novinářská nezávislost hodnota, jež je aspoň pro část společnosti důležitá a tento kredit oceňuje.“

Papírový formát Týdeníku Echo stojí 39 korun. Roční předplatné, do něhož je zahrnuta i digitální verze, pak čtenáře vyjde na 1 500 korun.

NIKOLA STANKOVÁ

Janoušek se zkouší vyhnout vězení

PRAHA – Odsouzený lobbista Roman Janoušek se spoléhá na to, že si výkon trestu alespoň oddálí. K tomu mu má dopomoci lékařská zpráva doporučující, aby před nástupem do vězení podstoupil operaci.

Podle Vladimíra Drymly, bývalého senátora a šéfa vrchlabské nemocnice, odkud dokument pochází, by se Janouškovu zdravotní stav neměl brát na lehkou váhu. „Jeho stav je vážný, prakticky jakýkoli úder do hlavy může způsobit rozsáhlé krvácení,“ řekl Dryml.

Do nemocnice Janouška ve vážném stavu přivezla před měsícem jeho žena. Podle Drymly se jednalo o krevní sraženinu. Janoušek pak podepsal revers a se zdravotním posudkem odešel.

Vrchní soud v Praze Romana Janouška letos v září odsoudil na čtyři a půl roku do vězení za úmyslné sražení ženy autem. Důkazy mluví proti němu. Opilý se pokoušel z místa nehody ujet. Stalo se tak v březnu 2012.

Problémy se zraněním hlavy má podnikatel Janoušek již od začátku loňského roku. Údajně se zranil o stěžen lodi. Podle mluvčí Městského soudu v Praze Markéty Puci lékařskou zprávu ještě nepředložil. Soud tedy zatím odložil trest, z původního termínu nástupu v půlce listopadu, neprojednávám. Zda Janoušek nastoupí trest v původním termínu tak není jasné.

MARKÉTA RIZIKOVÁ

Nevyhazujte rozbité věci, přineste je do OpraKavárny!

PRAHA – OpraKavárna není jen obyčejná kavárna. Je to prostor, kam můžete přinést své rozbité věci z domácnosti – drobnou elektroniku, telefony či rozbitou židli. U kávy je vám pak šikovný opravář opraví za menší peněz než v servisu. V pražských Vršovcích mohli lidé své nefunkční spotřebiče a další „krámy“ přinést v sobotu 8. 11. do prostor Zdrojovny, což je veřejná dílna. Událost organizuje opravná.cz, to je nově vznikající web, přes který se spojí zákazníci s opraváři. OpraKavárna je zatím putovní a další zastavení bude na začátku příštího roku v Brně.

Jan Charvát, jeden ze zakladatelů opravná.cz a organizátor OpraKavárny, čtrnáctidenní Fleš prozradil, jak projekty vznikly a s jakými problémy se potýkali a stále potýkají.

Jak vznikl prvotní nápad opravná.cz?

Upadl mi telefon a rozbil se mu displej. Šel jsem s ním do servisu, kde ale chtěli za opravu asi 1 800 korun. Dotykovou plochu jsem si nakonec koupil sám a podle návodu na YouTube jsem si ji vyměnil za půl hodiny. Řekl jsem si, že když to dokážu já, tak to umí i spousta dalších lidí. S kamarádem jsme pak během dvou měsíců vytvořili návrh webu, kde se může přihlásit kdokoli šikovný, vyplní, co všechno umí, a pak přijde zákazník s nabídkou.

Inspiroval jste se v zahraničí?

Trochu jsem znal zahraniční projekty, třeba na mapě Repair café uvidíte, že je tam Amerika a celá západní Evropa, ale v Česku nic a na východ už úplně prázdné. Jsme podle mě první postkomunistickou zemí, kde něco takového vzniklo. Ale Repair café máme jen jako inspiraci. Nemáme jejich licenci, jedeme sami na sebe.

Jak vám pomohl grant, který jste dostali?

Nadace Vodafone nás podpořila finančně a hlavně odborně, protože nám přidělili mentora, kterého bychom jinak museli platit sami za desítky tisíc. Můžeme se s ním sejit a on nás vede a radí, jak ten byznys do budoucna udržet, aby se dokázal sám zaplatit.

Kolik lidí už je registrovaných?

Máme jich 350, z nichž je 250 opravářů a zbytek zákazníků. Je ale problém, že opraváře neznáme a mohou to být podvodníci. Proto teď děláme OpraKavárny, kde si opraváře otestujeme. Uvidíme, že něco umí a vytvoříme si třeba skupinu 10 lidí v každém městě a těm budeme dávat zakázky přednostně.

Ale stránky zatím nevypadají moc funkčně.

Ještě to není úplně v provozu. Lze se registrovat jako opravář, ale nejde zadat zakázka. Hotové to bude zhruba do 14 dnů. Pak obešleme nejbližší

Opraví i to, co nejde.

Foto: archiv

opraváře a těm to nabídneme. Ta myšlenka je taková, že když se oni dva spojí, z vykonané zakázky nám odvedou 15 %.

Jste sám zaregistrovaný jako opravář telefonů?

Ne, jsem tam zaregistrovaný jako zákazník. Neumím opravovat skoro nic. To je právě ta myšlenka, že vím, že okolo mě je spousta lidí, kteří to umí. A jak se opraváři dozvěděli o OpraKavárně/opravná.cz?

Většinou z facebooku anebo z médií. Jelikož jsem dělal novinářinu, tak znám novináře a podařilo se nám

s tím dostat do Respektu, Hospodářských novin atd.

Kolik máte na dnešní akci opravářů?

Máme jich tam asi pět. Jsou různého zaměření, třeba na notebooky a počítače nebo drobnou elektroniku a rádia. Takové tam máme asi dva, jsou to vysokoškoláci elektrotechnici a jsou hrozně šikovní. Zatím opravili skoro všechno, od toaštovačů přes rádia až po bůhví všechno.

Jaká byla dneska účast na OpraKavárně?

Kolem 200 lidí. Byly dvě vlny, ráno by-

la seniorská (ti si přečetli článek v Metru). Jsou zvyklí vstávat brzo a někteří přišli už i 20 minut před otevřením. Pak jsme si říkali: „Dobrý, klid.“ Ale pak přišla druhá vlna, kdy přišli mladí lidé, kteří se už vzbudili, takoví ti hipsteři.

Jaká je bilance opravování?

Podarí se opravit 70 % výrobků, 30 % už se nedá nebo to nemá smysl. Občas jsou i vyrobené tak, aby nešly rozebrat.

Teď jste se dali dohromady se Zdrojovnou. Plánujete i další spolupráci?

To není dohromady, my jsme jenom využili jejich prostor, pronajali jsme si ho a to je naposled – bude se to tu za měsíc bourat. Se Zdrojovnou se známe z konferencí a z rozhovorů v rádiích. Oni jsou zaměřeni čistě na nábytek. A dneska tu má Zdrojovna vyhrazený jeden stůl. Zároveň do budoucna nic neplánujeme, ale nebráníme se tomu, je to spřátelený projekt. Protože v této branži neexistuje konkurence jenom spolupráce.

Jaká je vlastně filosofie celého projektu? Čeho jím chcete dosáhnout?

Nevytvářejte odpad, tvořte lepší svět. To je naše heslo, i když je to klišé. To co jde opravit, nevyhazujte. Je zbytečné si brát půjčky a kupovat nové věci, když ty staré mohou ještě fungovat.

LUCIE NOVÁKOVÁ

Mezipatra: Tak trochu jiný filmový festival

PRAHA – V prostorách kina pražské Lucerny postupně zhasínají světla, čehož dvojice sedící přede mnou na dvojsedadle okamžitě využívá. Nejedná se však o tradiční obrázek dívky spokojené se tulící ke svému chlapci. Před očima mám totiž slečny hned dvě. Když se pak pozorně rozhlédnu kolem sebe, napočítám dalších lesbických párů hned osm. Situace, která by méně otrlé jedince donutila urychleně opustit sál, mě však pouze utvrzuje v tom, že sedím na správném místě. Začíná totiž patnáctý ročník festivalu Mezipatra a já se chystám na zhlédnutí jednoho z filmů.

Mezipatra nejsou klasickým filmovým festivalem karlovarského či zlínského typu. Namísto Marka Ebena usměvavě uvádějícího filmy, na něž se záhy do kin pohrnu státisíce diváků, se tu můžete setkat se spíše nenápadnými, z velké části vpravdě autorskými

mi filmy. To, co všechny tyto snímky spojuje, je však velmi silné téma queer komunity a života v ní. Tento motiv, zastřešující vše týkající se sexuálních a genderových identit, pak slibuje návštěvníkům festivalu silné příběhy a hluboké emoce.

Právě ty jsou zřejmě nejsilnější zbraní tohoto festivalu. Ať už se na plátně díváte na korejskou dívku, neschopnou ze strachu představit svou přítelkyni vlastním rodičům, nebo dva homosexuální muže snažící se spolu vychovat dítě. Vždy na vás dolehne, jak těžký musí být pro tyto lidi život ve společnosti plně nepochopení. Tento dojem ještě umocní filmařské mistrovství Xaviera Dolana a ostatních režisérů zastoupených na letošním ročníku. Díky jejich citu pro výstavbu příběhu je divácký zážitek ještě větší.

Nejzajímavějším momentem festivalu však pro mě není ani jeden z ne-

přeborní nabídky celovečerních i krátkometrážních filmů, ale doprovodná přednáška o problémech gayů a leseb v heterosexuální společnosti. Ať už Ester Janečková, hovořící o sebevraždě svého homosexuálního synovce, nebo David Tišer, vzpomínající na těžkosti života mladého gaye v romské komunitě. Jakmile si uvědomím, že podobné zážitky má zřejmě většina lidí sedících v sále, jsem těmito vyprávěními zasažen o to intenzivněji.

Když pak při odchodu z kina házím dvacetikorunu do pokladničky, přeji si, aby celotýdenní snaha organizátorů, zakončená včerejším promítáním filmu Hlad vedla k alespoň malému zlepšení vnímání queeru v našem světě. Děvčata, jež seděla přede mnou, odcházející teď rukou v ruce do ulic noční Prahy, by si to jistě zasloužila.

PAVEL FUKAR

O českém undergroundu s „Čuňasem“

PRAHA – V Sametovém centru na Malé Straně se 11. listopadu uskutečnil dokumentární projekt Córy starých filmů jednoho ze zakladatelů českého undergroundu a disidenta Františka „Čuňase“ Stárka. Snímek je appendixem projektu Historie českého undergroundu, který je stále fungujícím projektem Ústavu pro studium totalitních režimů, na kterém pan Stárek přednáší.

Dokument sleduje undergroundové hnutí 60. až 80. let. Podle Stárka je hlavním cílem projektu zmapovat všední život v komunitách, jehož součástí jsou nejen mediálně známé osobnosti, jako byli Plastic People of The Universe, Egon Bondy či Ivan Jirous. Právě dokumentace těch neznámých tváří je podle „Čuňase“ nezbytná pro plastičnost pohledu na podzemní hnutí.

V dokumentárním snímku jsou používány zejména materiály, které natočil ať už sám Stárek, nebo je sesbíral mezi přáteli. Kuriózní jsou pak pro-

stříhy s instruktážními videi Veřejné bezpečnosti, jak zacházet s individuui nebezpečnými režimy, nebo cvičení urugayského studenta FAMU a dnes režiséra Césara de Ferrari, který natočil dokumentární počin o Plastic People of The Universe.

Stárek v diskuzi po skončení projekce uvedl, že je důležité, abychom se v období, kdy podle něho probíhá „renaissance normalizace“, dívali do minulosti a nezapomínali na ty, kteří proti režimu bojovali. Zároveň je rád, že mladí lidé se nebojí jít do ulic říci svůj názor, jako například před dvěma lety, kdy se v Českých Budějovicích protestovalo proti komunistické radni v oblasti školství Vítězslavě Baborové, která po nátlaku studentských protestů nakonec odstoupila. Na závěr s širokým úsměvem doporučil začínajícím žurnalistům, aby dělali novinářinu v podzemí, jinak budou vždy názorově závislí na těch, kdo je platí.

TOMÁŠ MARTINEK

Zdráhavost EU pomáhá Putinovi překreslovat atlasy

Nastal čas na rekapitulaci: volby na Ukrajině sice natočily tamní politický vývoj na Západ, nicméně negativně naladěný Putin má stále chuť říct poslední slovo. A že nepůjde o nic hezkého, nám ukazují ruští muži v oblasti Donbasu, kde jich podle informací českého ministra zahraničí Lubomíra Zaorálka operuje deset tisíc. Otázkou už dávno není, jak se postaví Rusku, ale jak se s ním spojit.

Když mluvíme o proevropské politice, musíme si uvědomit, že Ruská federace zabírá značnou část východu kontinentu a do Evropy neodmyslitelně patří, ať už si o tom myslíme cokoliv. Tento fakt nemůžeme ignorovat i proto, že bychom zavdali argument Vladimíru Putinovi pro jeho kroky; Evropská unie se nás snaží vyšachovat ze hry, musíme se tedy bránit silou a ukázat svaly. A nepěknou realitou je, že EU z ukrajinskoruského konfliktu skutečně nevyhází nijak dobře. Proč?

Především jsou tu ony hodnoty, které tak ráda ústně deklaruje, ale k nimž se moc nemá. Když v listopadu loňského roku protestovali ukrajínští studenti na Majdanu s vlajkami EU a ze strany tehdejšího režimu prezidenta Janukovyče si vysloužili násilný zásah ukrajinských jednotek, Unie nestačila zírat. Zatímco ona sama si prochází krizí a státy jako Velká Británie zvažují svůj odchod, na východě se ozývají hlasy volající po jejich princípech.

Jenže zůstalo jen u opářeního překvapení a zklamání Ukrajinci si museli počkat na první oběti, než zvedla EU hlavu od

byrokracie. A prvních zásadních kroků se dočkali až poté, co se Putin ve jménu všeobjímajícího Ruska zmocnil Krymu a rychle vydal nové školní atlasy, ve kterých zabarvil poloostrov do ruda. Celkem jasně ukázal, co si o našich evropských idejích myslí, Evropské unii ale trvalo příliš dlouho, než ukázala Kremlu svoji reakci. Přimíchejme do bublajícího evropského poháru Spojené státy americké a jejich sankce, ke kterým se Evropa (pomalu a v některých případech nejistě) připojila a máme před sebou hořký nápoj, který nezachutná ani jedné zainteresované straně. Mohlo by se zdát, že Rusku ano, jenže dopad sankcí na sebe nenechá dlouho čekat.

A recept, kterým jsme ho namíchali? Neochota jednat s někým, kdo má na konflikt úplně opačný názor. To je postoj EU, která by se měla v rámci demokracie usilovat hlavně o debatu? Kam najednou zmizely její hodnoty? Kdyby totiž usedlo už v počátku krize (který se sice někdy datuje až k únoru, ale který už v podobě menších protestů dohledáme v listopadu loňského roku) k jednomu stolu unáhlené Rusko a unavená Unie, mapa světa se nemusela překreslovat. A pokud nenajdeme společnou řeč ani dál, mohlo by se stát, že Putin vydá další aktualizované atlasy a přikreslí si území Donbasu ke Kremlu.

Nakonec v jakých časech bychom se měli snažit o zlepšení vztahů a skutečné spojenectví, když ne ve chvíli, kdy nás všechny ohrožuje Islámský stát?

BARBORA MILOTOVÁ

Předrevoluční Vlny na Malé Straně

PRAHA – Je možné v nitru společnosti vypátrat tendence, které vedly až k rozpadu socialistického režimu? A kdo je vytvářel? Na to se snaží odpovědět výstava „Vlny. Občanské aktivity před rokem 89“, kterou pořádá Ústav pro studium totalitních režimů. Expozice potrvá do 20. prosince.

Pětadvacáté výročí sametové revoluce s sebou nese různé formy vzpomínání. Vlny se však nezabývají pouze dnem 17. listopadu, ale nabízejí sondu do proměn, jimiž procházelo Československo ve druhé polovině osmdesátých let.

„Výstava má za úkol zmapovat společnost v předvečer sametu. Popisujeme činnost skupin, které každá po svém zkoušely hranice možného v období přestavby v Československu,“ uvedla kurátorka Karina Hoření.

Vlny provedou návštěvníka několi-

ka sociálními složkami, které působily na tehdejší vývoj společnosti i na rostoucí šíři občanských aktivit. Co mají společného pankáči, ekologičtí aktivisté a disidenti a můžeme jejich počínání chápat jako předzvěst masových protestů na konci roku 1989?

Expozice je výjimečná také svým umístěním – hostí ji opuštěný dům Sametového centra na Malé Straně. Zajímavá je i forma vystavovaných materiálů – najdeme zde videoprojekce, unikátní tištěná data Československého statistického úřadu a současné vzpomínky aktivistů, ale dokonce i autentický nábytek.

Návštěvník tak zavítá do obývacího pokoje s dobovým televizním programem, do místnosti s instalací věnovanou disidentským skupinám v čele s Chartou 77 nebo do undergroundu.

BARBORA KEBZOVÁ

Interstellar: Nadpozemský opus je filmovou událostí roku

PRAHA – Uplynuly již dva roky od závěrečného dílu batmanovské trilogie a Christopher Nolan, jeden z nejžádanějších režisérů současnosti, se na podzim vrací s dlouho očekávanou sci-fi. Spolu se svým bratrem Jonathanem, který se tradičně ujal komplikovaného scénáře, tak vytvořil snímek, jenž sahá za hranice lidské představitivosti. Film, který svým velkolepým vizuálem vtáhne diváka do nekonečné prázdnoty, aby se zdánlivě úmorná tříhodinová stopáž stala zážitkem, na který se nezapomíná.

Zatímco loni patřil kosmos oscarové Gravitaci, nyní obsadil vesmírné plátno Interstellar. A ne jen tak ledajaké. Z celé pevninské Evropy pouze zde v Praze máme možnost zhlédnout snímek v 70 milimetrovém formátu. Spektakulární podívanou, na kterou se proto sjíždějí i cizinci z různých zemí, si tak můžeme plně vychutnat v největším používaném filmovém rozlišení současnosti. A o čem že film s volným překladem Mezihvězdi vypráví?

Zdevastovaná a vydrancovaná Země přestává plodit úrodu, všudypřítomný prach halí prořídle vesnice a lidstvo vyhle vesmírnou misi s jediným úkolem: najít obyvatelnou alternativní planetu. Zatímco 12 stateč-

Scéna z filmu Interstellar

Foto: archiv

ných prolétává červí dírou vstříc neznámé ve vzdálené galaxii, na zemském povrchu se seznamujeme se starostlivým otcem Cooprem (Matthew MacConaughey). Krátce poté, co

obdrží vědci ve vedení s profesorem Brandem (Michael Caine) optimistická data, opouští charismatický Cooper své děti a stane se součástí posádky, jejíž nejvyšší poselství za-

chránit lidstvo je jediným hnacím motorem hrdinů v záhadné nicotě.

I když to u Nolanů není časté, ba dost možná se tak děje vůbec poprvé, dějová linie je v tomto snímku upoza-

děna. Zcela primárním cílem tvůrců bylo vytvořit ryze audiovizuální podívanou, která svou monumentálností zastíní všechny ostatní složky filmu. A tato vize se naplnila na výbornou. Spolu s mysticky dynamickým soundtrackem Hanse Zimmera je divák uveden do blaženého transu, v němž rozumové vnímání filmu ustupuje čistě emotivní percepci celého díla. Husí kůže, skelné oči či namáhavý dech však divák nevnímá. Zmatek a paradoxní prázdno, které v jeho hlavě zavládne, nedávají jinou možnost, než hypnoticky sledovat opulentní výpravu do neznáma a nechat se unést za meze své fantazie.

Interstellar z kinematografie posledních dekád nevyčnívá díky originální zápletky nebo nekonvenčnímu zpracování. Nepřichází s ničím novým a na papíře by se mohl jevit jako tuctový blockbuster. Výsledné dílo je ovšem ztělesněná dokonalost, precizní filmařina bez jediné chyby. A zaručuji, že na tento masterpiece, který se bez debat stává jedním z favoritů na oscarový ceremoniál, dlouho nezapomenete. I když, jak se v Interstellaru velmi dobře přesvědčíme, čas může být více než relativní.

TOMÁŠ HEGEDŮŠ

Pohádka o objevení talentu a proměně

Nejkrásnější muž navždy

Foto: archiv krásných mužů

Skliží doslova jeden potlesk za druhým. Matthew McConaughey se totiž prý z herecké romantické nuly vyšplhal na vrchol, což se s pravdou ale lehce mívá. Mnoho lidí, jakožto součást širokého publika, totiž vnímá jeho kariéru až příliš zjednodušeně. A to je škoda.

Už na startu si ho všiml legendární Richard Linklater, režisér a scénárista, který má dnes již za sebou třeba trilogii Před úsvitem nebo Chlapectví. Docela slibná naděje pro mladého muže, který do té doby točil jen komerční reklamy a na úkor hraní se vzdal právnického oboru. Rozjezd optimisticky pokračuje s o pár let mladší science fiction – Kontaktem. Setkal se s obrovským úspěchem a nebyl to jeho jediný kladně hodnocený film té doby. Pozitivní a negativní hodnocení kousků, ve kterých se objevil, se ale stále střídá jedno po druhém. Jeho filmografie rozhodně není černobílá a spo-

lečnost ho začne zařazovat do snáže pochopitelné postavy blondatého surfaře, který vždy zažije happyend a jenž by si na sobě nenechal tričko ani při lovení na Sibíři. Bylo to pro něj ale pořád lepší než nic, protože se tak alespoň stal známou tváří a měl nakročeno pro davem později psanou pohádku o chlapci, který vyšel z bahna. Ani ta by ale nevznikla bez větší dávky talentu.

Texaský rodák, kterého v sobě McConaughey povahou ani silným přízvukem nezapře, dospíval do vyzrálejšího věku a také si nejspíš začal vážit sebe sama. Po svém téměř osudném úletu kývnout na prvoplánové romantické komedie udělal pro šoubizys na první pohled ještě větší přešlap. Dal si pauzu od hraní na téměř dva roky. Kvalitní Matthew se ale ve skutečnosti znovu probouzí tentokrát plně při síle. Měl ambice. Hlavně ovšem dostal druhou šanci a vyšlo to.

A tak točí nejprve Obhájce a potom Mud, díky kterému si ho údajně všimne jeden z nejlepších svého oboru, Christopher Nolan, a vytvoří spolu ještě čerstvý klenot Interstellar. Dílo, které jistě bude nepředstavitelně těžké překonat. Ještě před sci-fi trháčkem si zahrál na emoční drama-notu v seriálu Temný případ a snímku Klub poslední naděje, kvůli které svalovec výrazně zhubl. Brzy za výkon přebírá Oskara a to je jeden z mezníků, kdy ho již definitivně začínají diváci brát vážně. Není to poprvé, ale pořádně a intenzivněji, což je třeba rozlišovat.

Matthew neprošel neuvěřitelnou proměnou. Odběhl od neurčitě polohy u filmu, snad aby se mohl připravený vrátit s větším, seriózním a hlasitějším entree a ukázat nám znovu a lépe, jak se dělá kariéra.

MICHAELA ŘÍHOVÁ

Vysokoškolské kapely zahrají již dnes

PRAHA – Dnes v RockCafé na Národní třídě začíná studentský festival Rock4Students. Již druhým rokem mají kapely z pěti pražských vysokých škol příležitost ukázat svůj talent a stmelit studenty z celé metropole. Žánry, které si budou moci návštěvníci poslechnout, se budou pohybovat od indie rocku přes alternative pop až po folk rock. Doprovodný program festivalu s názvem Poznej Prahu z večery je zajištěn studentskými spolky a organizacemi, které svou činnost představí formou soutěží. Díky nim budou mít návštěvníci šanci vyhrát

různé ceny. Kapely, které dnes večer vystoupí, jsou Lola Běží (ČZU), Other way (VŠE), The Duffs (VŠCHT) Ticho De Pre Cupé (ČVUT), Skalená Treska (UK). Speciálním hostem večera jsou Veas, jedná se o kapelu, která pochází z Českých Budějovic a představuje žánr indie rock.

Program začíná dnes v 17:30 v již zmíněném RockCafé, vstupenky je možné pořídit jak na internetu, tak na několika prodejních místech po celé Praze. Cena pro studenty je snižena.

ANNA ROČKOVÁ

Prahu ovládne francouzský film

PRAHA – Festival francouzského filmu opět klepe na dveře. Jako již tradičně se uskuteční v třetím listopadovém týdnu. Sedmnáctý ročník slibuje osm předpremiérových titulů, jimž vévodí opus Saint Laurent, životopisný snímek Bertranda Bonella o slavném zesnulém návrhářce Yves Saint Laurentovi. Tento film navíc reprezentuje Francii v nadcházejícím oscarovém klání. Dále se můžete těšit na divácky oblíbenou sekci – Večer krátkých filmů. Na programu nechybí ani Výběr české kritiky, v rámci které bu-

dou promítána díla jako Neodolatelný muž a Gemma Bovary. Druhý jmenovaný snímek je volně inspirován světoznámým příběhem Gustava Flauberta, knihou Paní Bovaryová. Klasičkou jsou i speciální cykly, letos je to Fokus Juliette Binoche a Cyklus Benoit Jacquota. Festival probíhá ve stejném datu, 19. listopadu – 26. listopadu, i v dalších českých městech – například v Českých Budějovicích a Brně. Vstupné na jednotlivé filmy činí sto korun.

JOLANA HUMPÁLOVÁ

Mladý Yves Saint Laurent.

Foto: archiv

Češky získaly Fed Cup, rozhodující bod zajistila Kvitová

PRAHA – Pražská O₂ aréna hostila o víkendu finále Fed Cupu. V posledním klání prestižní tenisové soutěže se proti českému družstvu nehrajícího kapitána Pály postavily Němky.

Do první sobotní dvouhry proti sobě nastoupily Petra Kvitová a Andrea Petkovicová. Česká jednička potvrdila svoji roli favoritky a vyhrála 6:2 a 6:4. Pro svoje družstvo tak vybojovala první bod.

Bezprostředně po prvním zápase začala druhá dvouhra, v níž zkřížily rakety Lucie Šafářová s Angelique Kerberovou. Šafářové se podařilo otočit obě sady za stavu 2:4 a nakonec vyhrála dvakrát 6:4. Do druhého dne tak měly Češky náskok dvou bodů.

Do nedělní dvouhry, která již mohla rozhodnout, nominoval Pála Kvitovou, Němky proti ní postavily Kerberovou. Zaplněná hala, kde nechyběl ani český

Loňští finalisté dosud neprohráli.

Foto: archiv

prezident či Martina Navrátilová, měla šanci vidět nervy drásající zápas. V prvním setu fušně rodáčka odvrátila pět setbolů a dovedla sadu až do tie-breaku, který vyhrála. Atmosféra byla bouřlivá; každý Petřin vítězství „fiftýn“ slavila aréna jako gól na hokeji.

Druhý set byl v režii Kerberové, Kvitová často posílala míčky za lajny a rozhodnout tak musela sada třetí. Kerberová se nevzdávala, výborně běhala, ale Petra ukázala svoji duševní odolnost, když otočila rozhodující set ze stavu 1:4 na konečných 6:4. Vítězný míček zápasu přišel po čtvrtém mečbolu, kdy celý český tenisový národ začal slavit s tenistkami celkové vítězství. Do závěrečné čtyřhry nastoupilo oblíbené duo H+H, neboli Lucie Hradecká a Andrea Hlaváčková, které se daly kvůli Fed Cupu znovu dohromady. Na Görgesovou s Lisickou sice

nestačily, ale nikomu to nevadilo. Česká republika vyhrála finále 3:1 a bylo to třetí české vítězství v této prestižní soutěži za poslední čtyři roky. Počítáme-li i československé triumfy, jednalo se již celkově o osmé vítězství.

Českému tenisovému svazu se však může finále prodražit, neboť Mezinárodní tenisový svaz měřil povrch finálového dvorce a naměřená hodnota 52 CPR (interakce míčku s povrchem kurtu) se nevešla do povoleného rozpětí 20–50 CPR. Rychlý kurt – natřené dřevotřískové desky – měl být zbraní proti Němkám. Hlavní sudí Stefan Fransson oznámil kurt za regulérní a Němky ani nepodaly protest, tudíž pokuta je jedinou hrozbou, výsledek finále není nikterak ohrožen.

JAROSLAV PRAISLER

Karel Brückner slaví 75 let

PRAHA – Bývalému lodivodu české fotbalové reprezentace je dnes přesně sedmdesát pět let. Úspěšný trenér vedl národní mužstvo mezi lety 2001 a 2008. Je podepsán pod několika úspěchy České republiky na mezinárodní scéně. Z nich vyčnívá zejména bronzová medaile z evropského šampionátu v Portugalsku roku 2004.

Přestože si Brückner ještě donedávna užíval zaslouženého důchodu, k aktivní fotbalové činnosti se vrátil a nyní působí jako konzultant reprezentace. K ní ho pozval současný trenér Pavel Vrba. „Jsem si jistý, že ještě neřekl poslední slovo a bude pro nás hodně užitečný. Chtěl bych využít jeho vědomosti a zkušenosti, které získal,“ uvedl Vrba v lednu pro server iDNES.cz.

VOJTĚCH JURÁK

Mladý výběr předvedl na Karjale sympatický výkon

PRAHA/HELSINKI – Pouze jediný bod a poslední místo si odvezlo národní hokejové mužstvo z finského Karjala Cupu. Výběr Vladimíra Růžičky, (který vystřídal Aloise Hadamczika na pozici trenéra české hokejové reprezentace), s věkovým průměrem pouhých 24,4 let sestával téměř výhradně z extraligových hráčů. Pro mnoho z nich to byl také první reprezentační start. Ačkoliv výsledky na první pohled nevypadají slibně, Češi hráli se všemi soupeři aktivně a vyrovnaně. „Jsem rád, že hráči ukázali, že mohou hrát s kýmkoliv,“ řekl agentuře ČTK trenér Růžička. Pro národní tým to znamená položení základů, na kterých budou trenéři dozajista stavět. Na turnaji Karjala v rámci Euro Hockey Tour čeští hokejisté naváží zápasy v Rusku, Švédsku a týden před začátkem mistrovství světa i na domácím ledě.

MARTINA KNOBLOCHOVÁ

Loňští finalisté dosud neprohráli.

Foto: archiv

Berdychovi v cestě do semifinále stojí světová jednička

PRAHA/LONDÝN – Po drtivé porážce od Stanislava Wawrinky 0:2 na sety na Turnaji mistrů se Berdych utkal s vítězem US Open Chorvatem Marinem Čiličem. V londýnském duelu si tak připsal snadnou výhru 6:3 a 6:1, díky které může stále doufat v postup do semifinále. Berdych ovšem bude muset projít přes světovou jedničku Srbska Novaka Djokoviče, který v duelu s Wawrinkou Švýcara rozcupoval 6:3 a 6:0.

Ani potencionální výhra v zápasu, který odehraje v pátek 14. listopadu od patnácti hodin na Djokovičem, nemusí Berdychovi zajistit kýžený postup. Sledovat bude zajisté i večerní utkání

Wawrinky s Čiličem. Pokud Chorvat porazí Švýcara, budou rozhodovat o postupu gemy v zájemných zápasech. Proti českému tenistovi sice stojí i nepříznivá statistika na zápasy s bilancí 16:2 pro Srba. Nicméně Berdych si hodlá páteční zápas užít: „Nastoupit proti světové jedničce je vždy obrovská výzva. V tenisu se nedějí zázraky. Čeká mě nejtěžší soupeř, kterého tu můžu dostat, ale šance tam pořád je. Způsob jeho hry a to, kde se hraje, mu jde perfektně do karet. Pro mě to bude velký zápas. Možná poslední v sezóně, možná ne,“ citovala Tomáše Berdycha agentura ČTK.

MARTINA KNOBLOCHOVÁ

Češky na mistrovství světa nepojedou

PRAHA/JOKOHAMA – Ženský národní hokejový výběr se v baráži o postup utkal s domácími hráčkami v japonské Jokohamě. Po dvou zápasech si oba týmy připsali po jedné prohře i výhře, tudíž došlo na rozhodující třetí utkání. Ačkoliv česká brankářka Peslarová předvedla úctyhodný výkon, na postup do elitní skupiny to na konec nestačilo.

„V první třetině jsme vůbec nehráli hokej, byli jsme o dva kroky pomalejší. Naopak ve třetí třetině jsme teprve začali hrát,“ uvedl v rozhovoru pro portál Hokej.cz trenér Jiří Vozák. Sama brankářka Peslarová vidí naději v dubnovém turnaji druhé světové skupiny ve francouzském Rouenu. V případě vítězství by tak české hráčky postoupily na mistrovství přímo.

MARTINA KNOBLOCHOVÁ

V Lucerně se šířilo slovo (z)boží

PRAHA – V kině Lucerna se 5. listopadu odehrál již 18. ročník slavnostního předávání cen EFFIE 2014. Již od roku 1997 uděluje porota této soutěže ceny za nejefektivnější reklamní kampaně roku. Letos se do finále probíjaly přes tři desítky televizních, internetových i venkovních reklam v sedmi soutěžních kategoriích.

Ceny vyhlášovala zábavná a veřejnosti dobře známá dvojice z nejménovaného televizního reklamního studia, kterou „můžete mít rádi“, což byla jistě dobrá volba. O zábavu bylo díky nim opravdu postaráno.

Soutěžilo se v sedmi kategoriích. Porotci vybírali nejlepší reklamu na nápoje, finanční služby, ostatní služby, spotřební zboží, potraviny, kulturní marketing nebo na kampaň s malým rozpočtem. V každé kategorii byly uděleny ceny za první tři místa, z nichž je

rozhodně na místě zmínit první místo v poslední zmíněné kategorii.

V té totiž vyhrála reklamní agentura Passion Communications s. r. o. se svou kampaní s názvem Pražský hrad na prodej. Realitní kancelář Czech Point 101 se totiž rozhodla, že pokud jí může stát, i přes prohraný soudní proces, vzít obchodní značku a zakázat ji nadále používat, může i ona vzít něco státu. A tak vznikla kampaň, která nabídla k prodeji Pražský hrad. Kampaň zaznamenala nečekaný úspěch, díky němuž nakonec realitní kancelář získala svou obchodní značku zpět.

Nejvíce pomyslných zlatých medailí pak obdržela reklamní agentura McCann Prague. Vyhrála první místo v kategorii Potraviny za originální kampaň S chutí do Texasu i v kategorii Spotřební zboží za kampaň pro L'Oreal Paris.

KAMILA BEJLKOVÁ

m é d i a

Pamětníci konfrontují Rudé právo

PRAHA – V pražském Florentinu právě probíhá výstava s názvem Rudé právo vs. Paměť národa, kterou pořádá organizace Post Bellum. Poprvé od roku 1989 dává do kontrastu oficiální propagandu se vzpomínkami pamětníků, zaznamenanými v rámci projektu Paměť národa.

Organizátoři se snažili zachytit významné okamžiky v československé historii od roku 1948 až po Sametovou revoluci. „Výstava je o konfrontaci Rudého práva s pamětníky. Výběr témat je determinován tím, co Rudé právo chtělo použít k propagandě,“ uvedl na slavnostním zahájení Jan Horník, autor textů a kurátor výstavy.

Náhodný nebyl ani výběr místa pořádání akce. V budově nově zrekon-

struované obchodní pasáže Florentinum totiž dříve sídlila redakce i tiskárna deníku.

Na jednotlivých výstavních panelech se můžeme podívat na komunistický puč v únoru 48, proces s Rudolfem Stránským v listopadu 1952 nebo vznik Charty 77 očima propagandistů i pamětníků. Kromě toho ukazují také obrat Rudého práva po 17. listopadu 1989, kdy prakticky ze dne na den přešlo od ignorování studentských protestů ke zvláštnímu vydání, které informovalo o demonstraci více než 800 000 lidí na Letenské pláni 27. listopadu.

Výstava potrvá až do 30. listopadu a je zdarma.

GABRIELA LUKÁŠKOVÁ

Média lžou! Čtěte Fleš!